

LAKIALOITE 47/2011 vp

Laki valtion eläkelain 14 §:n ja työntekijän eläkelain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Suomen työllisyydenhoidon pahimpiin ongelmiin (= nuorisotyöttömyys, rakennetyöttömyys, työurien pidentämistarve) on olemassa yksinkertainen lainsäädännöllinen ratkaisu, joka ei vaadi lisärahoitusta.

Ratkaisu on jo olemassa olevan osa-aikaeläkejärjestelmän ikärajasääntöjen muuttaminen si-

ten, että jo 55-vuotiailla olisi mahdollisuus siirtyä osa-aikaeläkkeelle, mikäli sama työnantaja sitoutuu palkkaamaan vähintään yhden työttömänä olevan uuden osa- tai kokoaikaisen työntekijän vähintään yhdeksi vuodeksi.

PERUSTELUT

Suomesta löytynee helposti 100 000—200 000 sellaista 55 vuotta täyttänyttä työntekijää, jotka vapaaehtoisesti lähtevät puolipäivätyöhön, jos työaika vähenee 50 %, mutta käteen jäävä tulo (osa-aikaeläkkeen kanssa) vain noin 15 %. Nämä ihmisethän ovat jo tehneet töitä keskimäärin 35 vuotta ja joutuneet kokemaan työpaikoilla kiristyneen työtahdin. Monet ovat jo lähellä loppuunpalamista, useat ovat sairaslomilla tai määräaikaisella työkyvyttömyyseläkkeellä jne. Lisäksi jatkossa pitäisi jaksaa työssä vielä kauemmin työurien pidentämisen vuoksi. Työurien pidentäminen mahdollistuu paremmin, kun heidät päästetään osa-aikatyöhön, jolloin he jaksavat pysyä työtätekevinä veronmaksajina ehkä 70-vuotiaiksi saakka.

Jos esim. 200 000 työntekijää siirtyy puolipäivätyöhön, syntyy 100 000 kokoaikaista työ-

paikkaa. Näihin vapautuneisiin työpaikkoihin voivat nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömät hakeutua jo olemassa olevien "tukityökalujen" (= työvoimakoulutus, oppisopimus jne.) avulla. Lisäetuna osa-aikaeläkkeelle siirtyvillä työntekijöillä oleva "hiljainen tieto" siirtyy automaattisesti nuoremmille työntekijöille, koska kokeneet taitajat ovat kuitenkin paikalla puolipäiväisesti.

Työnantajia kiinnostanee työllistämiskustannusten aleneminen: kokoneiden työntekijöiden osalta kustannukset putoavat puoleen, ja uusien tulijoiden alkupalkkataso on pienempi kuin vuosia työelämässä olleiden.

Ehdotettu järjestely ei vaadi lisärahoitusta valtion budjetista, vaan se rahoittaa itse itsensä säästyneinä työttömyysturva-, sairausvakuutus- ym. kuluina ja lisääntyneinä veronmaksajina työttömyysturvan nauttijoiden sijasta. Osa-aika-

eläkkeisiin tarvittavat varat löytyvät em. säästöistä. Lisäksi työllisyydenhoitovaroja voidaan suunnata uudelleen, esim. yrityksille suunnattuja työntekijän työllistämistukia voitaisiin vähentää tai ehkä lopettaa lähes kokonaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

valtion eläkelain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkelain (1295/2006) 14 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 kohta, sellaisena kuin niistä on 1 momentin johdantokappale laissa 927/2009, ja
lisätään 14 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 927/2009, uusi 5 kohta seuraavasti:

14 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 55—67-vuotiaalla työntekijällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

4) hän ei ole yhdenjaksoisesti poissa työstä kuutta viikkoa pitempää aikaa, mihin ei lueta vuosilomaa tai muuta siihen verrattavaa aikaa eikä aikaa, jolta maksetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista päivärahaa, liikennevakuutuslain (279/1959) nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta tai tapaturmavakuutus-

lain (608/1948) säännöksiin perustuvaa päivärahaa siltä osin kuin työntekijä on saanut mainittuja päivärahoja ja sairausajan palkkaa yhteensä enintään 12 kuukauden ajalta; sekä

5) hän on 55—60-vuotias ja työnantaja palkkaa vähintään yhden uuden työttömänä olleen työntekijän vähintään osa-aikaiseen työhön sitoutuen vähintään yhden vuoden mittaiseen uuteen työsuhteeseen, jona aikana tässä työsuhteessa voi olla yksi tai useampi eri henkilö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

2.

Laki

työntekijän eläkelain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 16 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 momentin johdantokappale laissa 627/2009, ja
lisätään 16 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 627/2009, uusi 5 kohta seuraavasti:

16 §

Oikeus osa-aikaeläkkeeseen

Osa-aikatyöhön siirtyneellä 55—67-vuotiaalla työntekijällä on oikeus osa-aikaeläkkeeseen, jos:

4) hänellä ei ole tämän lain mukaisen työsuhteen päättymisen jälkeen julkisten alojen työeläkelakien mukaisen kokoaikaisen palvelun perus-

teella oikeutta mainittujen lakien mukaiseen osa-aikaeläkkeeseen ja

5) hän on 55—60-vuotias ja työnantaja palkkaa vähintään yhden uuden työttömänä olleen työntekijän vähintään osa-aikaiseen työhön sitoutuen vähintään yhden vuoden mittaiseen uuteen työsuhteeseen, jona aikana tässä työsuhteessa voi olla yksi tai useampi eri henkilö.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2011

Reijo Tossavainen /ps
Ismo Soukola /ps
Jari Lindström /ps
Lea Mäkipää /ps
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps

Lauri Heikkilä /ps
Ritva Elomaa /ps
Pirkko Mattila /ps
Arja Juvonen /ps
Osmo Kokko /ps